

SLUŽBENE ZENIČKO - DOBOJSKOG NOVINE KANTONA

Godina IV - Broj 8

ZENICA, Srijeda, 07. 04. 1999. g.

Na osnovu člana 37. tačka h. Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj dana 15.03.1999. godine, donosi:

ZAKON O BIBLIOTEČKOJ DJELATNOSTI

OPĆE ODREDBE

Član 1.

Bibliotekarstvo je djelatnost čiji je cilj omogućiti proširenje kulturnih i naučnih tekovina, zabilježenih na različitim vrstama bibliotečke građe, radi svestranog kulturnog, naučnog i obrazovnog napretka pojedinca i društva u cjelini.

Bibliotekarstvo podrazumijeva, naročito, izgradnju fizičkih fondova, njihov smještaj, stručnu obradu, čuvanje i zaštitu, formiranje baze podataka, osiguranje pristupačnosti građe, poticanje korišćenja bibliotekarskih usluga i izgradnju mreže biblioteka.

Član 2.

Bibliotečka i informaciona građa prema ovom zakonu su sve publikacije i svi javnosti namijenjeni zapisi i informacija bez obzira na oblik i način zapisa, što znači: štampani materijal u svim tehnikama umnožavanja (knjige, časopisi, novine, brošure, separati, notni zapisi, kartografski materijal, leci, plakati, katalozi, prospekti, kalendari, itd.);

zvučni zapisi (gramofonske i laserske ploče, kasete, trake, diskovi itd.);

vizualni zapisi (video kasete, laserski zapisi, fotografije, zapisi na filmskoj traci), materijal za projekciju (dijapozitivi, dijafilmovi, mikrofilmski oblici, dijamikrokartice itd.);

računarski zapisi (baze podataka, diskete, kasete, trake, laserske ploče, elektronske publikacije itd.) i publikacije koje su kombinacija navedenih zapisa.

Bibliotečka građa su također neobjavljena djela s posebnom umjetničke, kulturne i istraživačke djelatnosti zbog starosti i rijetkosti i značaju kulturna baština.

Bibliotečkom građom smatraju se i igrčke i sl. ako su bibliotečkom fondom.

Član 3.

Bibliotečka djelatnost je od posebnog društvenog značaja.

Bibliotečku djelatnost obavljaju biblioteke.

Biblioteka se osniva kao ustanova u svim oblicima svojine (u daljem tekstu: samostalna biblioteka).

Biblioteka se može organizirati i kao dio ustanove, preduzeća ili drugog pravnog lica (u daljem tekstu: biblioteka u sastavu).

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na sve biblioteke otvorene javnosti, neovisno jesu li osnovane kao samostalne ili su u sastavu drugih pravnih lica.

Član 4.

Na samostalnu biblioteku primjenjuju se opći propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 5.

Prema namjeni i prevladavajućem broju korisnika biblioteka može biti:

- opća,
- školska,
- visokoškolska,
- univerzitetska,
- specijalna.

Opća biblioteka je namijenjena obrazovanju, informiranju i zadovoljavanju kulturnih i drugih potreba stanovništva.

Školska biblioteka je namijenjena potrebama izvođenja i unapređivanja odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj i srednjoj školi.

Visokoškolska, odnosno univerzitetska biblioteka je namijenjena potrebama izvođenja i unapređivanja nastavnog i naučnoistraživačkog rada u visokoškolskoj ustanovi, odnosno na univerzitetu.

Specijalna biblioteka je namijenjena naučnoistraživačkom, odnosno stručnom radu, kao i zadovoljavanju drugih potreba ustanova, preduzeća, državnih organa, udruženja građana, vjerskih zajednica i drugih pravnih lica.

Opća biblioteka se osniva kao samostalna biblioteka.

Školska, visokoškolska, univerzitetska i specijalna biblioteka može se osnovati kao samostalna biblioteka, odnosno organizirati kao biblioteka u sastavu.

Biblioteka može, prema potrebi, obavljati djelatnost više vrsta biblioteka.

II. OSNIVANJE, USTROJSTVO I UPRAVLJANJE

Član 6.

Biblioteku može osnovati pravno i fizičko lice u svim oblicima svojine, u skladu sa ovim zakonom.

Više osnivača može osnovati zajedničku biblioteku a međusobna prava i obaveze uređuju se ugovorom.

Član 7.

Samostalna biblioteka može početi da obavlja djelatnost ako su obezbijedeni:

- odgovarajući fond bibliotečke građe;
- prostorije i oprema za obavljanje bibliotečke djelatnosti;
- potreban broj stručnih bibliotečkih radnika.

Uvjete, odnosno standarde iz stava 1. ovog člana utvrđuje ministar za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: ministar) na prijedlog Biblioteke Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kantonalna biblioteka).

Član 8.

Ustrojstvo i upravljanje bibliotekom uređuje se pravilima i drugim općim aktima biblioteke, odnosno pravnih lica u čijem su sastavu, a u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Član 9.

Samostalnom bibliotekom upravlja upravni odbor. Pored poslova utvrđenih općim propisima o ustanovama upravni odbor biblioteke:

- odlučuje o popuni, reviziji i rashodovanju bibliotečke građe;
- odlučuje o organiziranju odjeljenja i pokretnih biblioteka u sjedištu ili izvan sjedišta biblioteke;
- utvrđuje način korišćenja bibliotečke građe;
- utvrđuje način propagande i popularizacije knjige.

Član 10.

Samostalnom bibliotekom rukovodi direktor.

Za direktora može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu.

Bliži uvjeti za imenovanje direktora utvrđuju se pravilima biblioteke.

Direktor samostalne biblioteke imenuje se za vrijeme od četiri godine i može biti ponovo imenovan.

Član 11.

Ustrojstvo biblioteke u sastavu uređuje se pravilima, odnosno statutom pravnog lica unutar kojeg se biblioteka nalazi i pravilnikom o radu biblioteke.

Biblioteka u sastavu ima rukovodioca i bibliotečki odbor sastavljen od radnika biblioteke i pravnog lica u čijem je sastavu. Rukovodilac biblioteke je član bibliotečkog odbora.

Sastav, poslove i način rada bibliotečkog odbora bliže se uređuje pravilnikom o radu biblioteke.

Rukovodioca biblioteke u sastavu imenuje i azrještava organ upravljanja pravnog lica u čijem je sas-

tavu biblioteka, i on mora ispunjavati iste uvjete kao i rektor samostalne biblioteke u pogledu stručne sprema a ostale uvjete u skladu sa pravilima biblioteke.

Član 12.

Stručne poslove bibliotečke djelatnosti obavlja lice sa odgovarajućom stručnom spremom, položeno stručnim ispitom i stručnim zvanjem.

Lice koje prvi put zasniva radni odnos u biblioteci dužno je da nakon isteka najmanje jedne, a najviše dvije godine obavljanja poslova bibliotečke djelatnosti položi stručni ispit za samostalno obavljanje bibliotečke djelatnosti.

Licu koje u utvrđenom roku ne položi stručni ispit prestaje radni odnos u biblioteci ako ne prihvati ponudu pored na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim stručnim sposobnostima ili ako u biblioteci nema drugo radnog mjesta.

Program polaganja stručnog ispita, način polaganja i izdavanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu, uvjeti i način sticanja stručnih zvanja u biblioteci i djelatnosti utvrđuju se propisom koji donosi ministar.

Član 13.

Samostalna biblioteka prestaje djelovati u skladu sa zakonom.

Biblioteka u sastavu prestaje djelovati odlukom nadležnog nivača pravnog lica u čijem je sastavu.

Odluka o prestanku rada biblioteke mora sadržavati i odredbe o njenoj bibliotečkoj građi.

III. PRIKUPLJANJE, OBRADA, ČUVANJE I KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKE GRAĐE

Član 14.

Bibliotečka građa prikuplja se preuzimanjem obaveznog primjerka štampanog materijala i drugih oblika zapisa, kupovinom, razmjenom, poklonom i zavještanjem.

Pod obaveznim primjerkom štampanog materijala i drugih oblika zapisa iz stava 1. ovog člana podrazumijeva se građa navedena u članu 2. ovog zakona.

Ugovor o kupovini, razmjeni i poklonu bibliotečke građe sastavlja se u pismenom obliku.

Član 15.

Pravno ili fizičko lice sa područja Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), koje izdaje ili proizvodi građu navedenu u članu 2., stav 1. ovog zakona, namijenjenu javnosti, dužno je da od te građe besplatno i o svom trošku, a najkasnije u roku od trideset dana po završetku štampanja, umnožavanja ili proizvodnje dostavi Kantonalnoj biblioteci pet obaveznih primjeraka.

Član 16.

Izdavač iznimno vrijednog i skupog izdanja (bibliofilska izdanja, grafičke karte i sl.) dužan je dostaviti dva primjerka tekstualnog dijela Kantonalnoj biblioteci.

Član 17.

Izdavači službenih publikacija Kantona i općina su dostaviti po jedan primjerak Kantonalnoj biblioteci i općoj biblioteci kojoj su osnivači.

Općina i službenom publikacijom iz stava 1. ovog člana obavezuje se svaki štampani materijal koji izdaje općina ili njihovi organi kao svoje zvanično izdanje.

Općina i Kantonalna biblioteka uzimaju se izdanja povjerljivog sadržaja koje je izdavač dužan čuvati.

Dostavljene obavezne primjerke, čije je distribucije naknadno zabranjeno, biblioteke su dužne čuvati.

Član 18.

Svi izdavači, štampari i proizvođači audiovizuelne građe i elektroničkih publikacija na području Kantona dužni su svaka tri mjeseca dostaviti Kantonalnoj biblioteci izvještaj o cjelokupnoj izdanoj, štampanoj, odnosno proizvedenoj građi u tom periodu.

Član 19.

Bibliotečka građa stručno se obrađuje primjenom najmodernijeg načina obrade bibliotečke građe zasnovanog na međunarodnim standardima.

Član 20.

Bibliotečka građa čuva se u skladu sa tehničkim i drugim propisanim mjerama.

Mjere iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

Član 21.

Bibliotečka građa je dostupna korisnicima u skladu sa pravilima biblioteke, odnosno pravilnikom o radu biblioteke, kojima se određuju uvjeti i način njenog korišćenja.

Član 22.

Bibliotečka građa se rashoduje nakon izvršene revizije na prijedlog komisije koju obrazuje upravni odbor biblioteke, u skladu sa pravilima biblioteke.

Revizija bibliotečke građe vrši se obavezno svakih pet godina, a može se vršiti i u kraćim periodima.

Član 23.

Pravno i fizičko lice koje se bavi izdavačkom djelatnošću ili prodajom bibliotečke građe dužno je da bibliotečku građu koju namjerava da rashoduje prethodno ponudi na otkup najbližoj općoj biblioteci na svom području, a ako ta biblioteka nije zainteresirana, onda Kantonalnoj biblioteci.

Član 24.

U slučaju prestanka rada biblioteke njen osnivač će odrediti biblioteku ili drugo pravno lice koje će preuzeti bibliotečku građu biblioteke koja prestaje s radom.

Član 25.

Zaštita i korišćenje stare i rijetke knjige, kao dobra kulturno-historijskog naslijeđa, uređuje se u skladu sa

propisima o zaštiti i korišćenju kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa.

Stara i rijetka knjiga, u smislu ovog zakona, jest rukopisna knjiga i rukopis, štampana knjiga, periodika i drugi knjižni materijal posebne vrijednosti ili rijetkosti nastao do 1945. godine, kao i rijetka građa posebne vrijednosti ili rijetkosti nastala poslije 1945. godine.

IV. OPĆA BIBLIOTEKA**Član 26.**

Opću biblioteku kao ustanovu u državnoj svojini može osnivati općina ili Kanton.

Član 27.

Opća biblioteka treba da:

- utvrđuje potrebe, prikuplja, stručno obrađuje, čuva i obnavlja bibliotečku građu;

- osigurava efikasno korišćenje bibliotečke građe i pruža pomoć pri izboru i korišćenju ove građe;

- vodi kataloge i drugu dokumentaciju o bibliotečkoj građi;

- dostavlja Kantonalnoj biblioteci podatke za centralni katalog inostranih publikacija i podatke za druge centralne kataloge bibliotečke građe i učestvuje u njihovom formiranju;

- vodi evidenciju o bibliotečkoj građi, o korisnicima i o korišćenju bibliotečke građe i vrši statističku obradu evidentiranih podataka;

- izdaje kataloge, bibliografije i druge bibliotečke publikacije i redovno informiše korisnike o bibliotečkoj građi;

- saraduje sa drugim informativnim centrima u formiranju baze podataka, organiziranom protoku informacija i unapređivanju informaciono-dokumentacionih poslova;

- učestvuje u međubibliotečkoj pozajmici bibliotečke građe;

- osigurava uvjete za korišćenje bibliotečke građe širenjem mreže odjeljenja i pokretnih biblioteka;

- samostalno i u saradnji sa ostalim bibliotekama obrazuje, stručno obrađuje, čuva i istražuje zavičajnu zbirku i publikuje rezultate tih istraživanja;

- samostalno i u saradnji sa kulturnim, obrazovnim i drugim ustanovama, preduzećima i drugim pravnim licima organizira izložbe i druge oblike razvijanja interesa za bibliotečku građu i bibliotečku djelatnost.

Član 28.

Radi obrazovanja zavičajne zbirke, opća biblioteka je dužna da prikuplja i čuva po jedan primjerak štampanog materijala koji je objavljen na području na kojem biblioteka djeluje.

Opća biblioteka je dužna da prikuplja i čuva u zavičajnoj zbirci i štampani materijal koji je objavljen van područja na kojem biblioteka djeluje, ako se odnosi na to područje, kao i djela autora sa tog područja.

odstiče i stvara uvjete za osnivanje školskih biblioteka i drugih biblioteka u sastavu javnih ustanova, udruženja i drugih pravnih lica čiji je osnivač (član 23., alineja 3.);

određuje biblioteku ili drugo pravno lice koje će preuzeti bibliotečku građu u slučaju prestanka rada biblioteka čiji je osnivač (član 24.);

stvara uvjete za usavršavanje stručnog kadra u bibliotečkoj djelatnosti (član 12.);

organizira izložbe i druge oblike razvijanja interesa za bibliotečku građu i bibliotečku djelatnost (član 27., alineja 11.);

osigurava sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa građana u bibliotečkoj djelatnosti (član 37.).

Član 39.

Kanton prenosi na općinu poslove iz nadležnosti kantonalne uprave, i to:

1. utvrđivanje postojanja uvjeta za radi i prestanak rada samostalne biblioteke (član 7.);

2. određivanje opće biblioteke kao matične biblioteke za područje općine (član 29.).

Član 40.

Na poslove lokalne samouprave i prenesene poslove kantonalne uprave shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona.

VIII. KAZNE NE ODREDBE

Član 41.

Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj biblioteka kao pravno lice, odnosno pravno lice u čijem je sastavu biblioteka, ako:

1. ne čuva bibliotečku građu u skladu sa tehničko-zaštitnim i drugim propisanim mjerama (član 20.);

2. ne izvrši reviziju bibliotečke građe svakih pet godina (član 22.);

3. ne dostavi matičnoj biblioteci obavještenje i podatke potrebne za vršenje stručnog nadzora ili ne omogući ovlaštenom licu vršenje neposrednog nadzora (član 31.);

4. ne otkloni nedostatke utvrđene u vršenju stručnog nadzora u roku utvrđenom rješenjem (član 32.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM.

Član 42.

Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj opća biblioteka kao pravno lice, ako:

1. ne vodi kataloge, dokumentaciju i propisane evidencije o bibliotečkoj građi (član 27., alineja 3., 5 i 6.);

2. ne dostavlja Kantonalnoj biblioteci podatke za centralni katalog inostranih publikacija, a matičnoj biblioteci podatke za druge centralne kataloge bibliotečke građe (član 27., alineja 4.);

3. odbije da učestvuje u međubibliotečkoj pozajmici (član 27., alineja 8.);

4. otuđi obavezni primjerak bibliotečke građe kao i primjerak iz zavičajne zbirke (član 28., stav 3.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 300 do 1.000 KM.

Član 43.

Novčanom kaznom od 2.000 do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje se bavi izdavačkom djelatnošću ili prodajom bibliotečke građe, ako postupi suprotno odredbama člana 23. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i samostalni privrednik novčanom kaznom od 1.000 do 2.000 KM.

Član 44.

Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje se bavi izdavačkom djelatnošću ili štampanjem i umnožavanjem štampanog materijala, ako Kantonalnoj biblioteci besplatno i o svom trošku ne dostavi po pet obaveznih primjeraka bibliotečke građe (član 15.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i samostalni privrednik novčanom kaznom od 1.000 do 2.000 KM.

IX. PRJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 45.

Postojeće biblioteke dužne su da usklade organizaciju i djelatnost sa odredbama ovog zakona i da donesu opće akte u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 46.

Lica koja su položila stručni ispit u skladu sa propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, nisu dužna polagati stručni ispit u skladu sa ovim zakonom.

Zatečena lica koja obavljaju bibliotečku djelatnost najmanje 15 godina ili su stekla naučni stepen magistra ili doktora nauka u bibliotečkoj djelatnosti, nisu dužna polagati stručni ispit za obavljanje bibliotečke djelatnosti u skladu sa ovim zakonom.

Ostala zatečena lica dužna su da polože odgovarajući stručni ispit za obavljanje bibliotečke djelatnosti, u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 47.

Ministar će donijeti propise kojima će se bliže urediti pitanja iz člana 7., alineja 2., člana 12., stav 4., člana 20., stav 2. ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

